

Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Ds 2024:2 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater

Fö2024/00152

1 Sammanfattning

Skatteverket har inga invändningar mot att förslagen genomförs. Skatteverket lämnar dock vissa synpunkter på förslagen. Synpunkterna gäller främst vissa sekretessfrågor och särskilda bestämmelser om ansökan om återbetalning av mervärdesskatt och punktskatter.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Sekretessfrågor

2.1.1 Folkbokföring (avsnitt 7.2.4)

Det föreslås att samordningsnummer ska få tilldelas på begäran av Försvarsmakten i de fall det är fråga om en enskild som befinner sig i landet inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Skatteverket noterar att det saknas en redogörelse för sekretessfrågor i denna del. Allmänt sett är det i sådan verksamhet vid Skatteverket fråga om harmlösa uppgifter, jfr 22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) härefter OSL. Om uppgifterna har en koppling till Sveriges försvarssamarbete med USA är de även *sekretessreglerade* enligt 15 kap. 1 § OSL. Det är dock inte självklart att alla uppgifter kommer vara *sekretessbelagda* i varje enskilt fall. Det är fråga om bestämmelser med ett rakt skaderekvisit. För att säkerställa att tillämpliga bestämmelser ger uppgifterna ett tillräckligt skydd anser Skatteverket att en mer grundlig utredning bör genomföras, jfr det som anges i Ds 2023:22 avsnitt 5.7.1.

Vid en grundligare bedömning av vilket skydd uppgifterna behöver ha bör även SÖ 1981:80 beaktas. Skatteverket anser också att man bör utreda i vilken utsträckning 15 kap. 2 § OSL kan vara tillämplig inom ramen för internationellt militärt samarbete som syftar till att stärka landets försvar.

För det fall uppgifter som bedöms vara sekretessbelagda enligt 15 kap. 1 § OSL förekommer vid handläggningen kan Skatteverket behöva se över sina rutiner och eventuellt även verksamhetssystem för att hantera sådana situationer.

2.1.2 Indirekt beskattning (avsnitt 7.2.7)

Skatteverket instämmer i bedömningen att vissa uppgifter om amerikanska militära styrkor, medlemmar m.m. som utgångspunkt bör anses sekretessbelagda vid en sekretessprövning enligt 15 kap. 1 § OSL. Vidare instämmer Skatteverket i bedömningen att uppgifter i ett

beslut som inte omfattas av sekretess enligt 27 kap. OSL även är *sekretessreglerade* genom 15 kap. 1 § OSL. En sådan tillämpning förutsätter att det är tydligt att de aktuella uppgifterna har en koppling till Sveriges försvarssamarbete med USA. Det är dock inte självklart att alla uppgifter kommer vara *sekretessbelagda* i varje enskilt fall. För att säkerställa att tillämpliga bestämmelser ger uppgifterna ett tillräckligt skydd anser Skatteverket att en mer grundlig utredning bör genomföras, jfr det som anges i Ds 2023:22 avsnitt 5.7.1.

Vid en grundligare bedömning av vilket skydd uppgifterna behöver ha bör även SÖ 1981:80 beaktas. Skatteverket anser också att man bör utreda i vilken utsträckning 15 kap. 2 § OSL kan vara tillämplig inom ramen för internationellt militärt samarbete som syftar till att stärka landets försvar.

För det fall uppgifter som bedöms vara sekretessbelagda enligt 15 kap. 1 § OSL förekommer vid handläggningen kan Skatteverket behöva se över sina rutiner och eventuellt även verksamhetssystem för att hantera sådana situationer.

2.2 Indirekt beskattning, skattefrihet genom återbetalning (avsnitt 7.2.7)

2.2.1 Särskilda bestämmelser om ansökan om återbetalning

I promemorian anges att det kan finnas behov av att införa särskilda bestämmelser i t.ex. förordningen (1994:224) om återbetalning av mervärdesskatt och vissa punktskatter till hjälporganisationer, utländska beskickningar m.fl. om de mer praktiska aspekterna av ansökan om återbetalning. Skatteverket anser att sådana bestämmelser är nödvändiga och att dessa bör införas i nämnda förordning.

För att Skatteverket på ett korrekt sätt ska kunna handlägga en ansökan om återbetalning är det av stor vikt att det regleras vilket underlag som ska bifogas ansökan för att visa behörigheten och att förutsättningarna för återbetalning är uppfyllda. Enligt artiklarna 16 och 17 i DCA-avtalet ska skatten återbetalas inom 30 dagar från det att en fullständig ansökan inlämnats. Detta bör framgå av regleringen i nämnda förordning. Det bör också framgå vad som avses med en fullständig ansökan, dvs. ansökan ska vara fullständigt ifylld och samtliga underlag ska vara bifogade.

Skatteverket anser att förslagen om återbetalning av mervärdesskatt och punktskatter innebär vissa problem avseende bedömningen av om en styrka har deltagit i de gemensamma försvarsinsatserna och vem som är behörig att företräda en sådan styrka. Försvarsmakten eller Försvarsdepartementet bör ha bättre förutsättningar än Skatteverket för att göra sådana bedömningar. Man borde därför kunna använda ett liknande förfarande som tidigare gällde för ansökningar om återbetalningar från ambassader, diplomater och internationella organisationer. Enligt 2 § förordningen om återbetalning av mervärdesskatt och vissa punktskatter till hjälporganisationer, utländska beskickningar m.fl. i dess lydelse intill den 1 januari 2016, ställde sökanden ansökan om återbetalning av mervärdesskatt och punktskatter till Utrikesdepartementet som efter vissa kontroller avseende bland annat sökandens behörighet, sedan skickade ansökan till Skatteverket för vidare handläggning. Skatteverkets förslag är att i detta fall ska ansökningarna om återbetalning ges in till Försvarsmakten för vissa grundläggande kontroller innan dessa överlämnas till Skatteverket för beslut.

Om ansökan ska lämnas direkt till Skatteverket behöver det klargöras att verket kan stämma av eller begära in sådana uppgifter från Försvarsmakten som kan vara nödvändiga för en korrekt handläggning av den aktuella typen av ansökningar. För att bestämmelser om ett utbyte av information mellan Skatteverket och Försvarsmakten ska få avsedd effekt bör det utredas om det krävs sekretessbrytande regler. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör man överväga om att införa ett krav på att informationsutbytet mellan Försvarsmakten och Skatteverket ska ske elektroniskt via säker elektronisk kommunikation.

2.2.2 Intyg

Av den föreslagna bestämmelsen i 10 kap. 93 a § ML framgår bl.a. att förvärvaren ska uppvisa ett intyg som visar att förutsättningarna för skattefrihet är uppfyllda. Motsvarande krav finns sedan tidigare i ML, t.ex. i 10 kap. 93 §. För den typen av intyg finns en bestämmelse i 9 § mervärdesskatteförordningen (2023:328), MF som närmare reglerar vad som avses. Skatteverket förutsätter att MF kommer att kompletteras på motsvarande sätt med en närmare reglering av det nu aktuella intyget.

2.2.3 Informationssäkerhet

Skatteverket anser att det är otydligt vilken informationssäkerhetsstatus uppgifterna om de sökande har samt vilken status intygen från amerikanska styrkor har. Vidare är det oklart om och i så fall hur dessa ska förvaras och hanteras vid återbetalningsärenden eller i samband med kontroll av t.ex. leverantörer. Av promemorian framgår dock att förfarandet enligt avtalet ska överenskommas gemensamt mellan parterna.

Underlagen för ansökningarna om återbetalning kan enligt Skatteverkets bedömning komma att innehålla information om leveranser av varor och tjänster som använts inom hemliga försvarsinsatser. Det bör därför i det fortsatta lagstiftningsarbetet övervägas att införa ett krav på att ansökningarna ska överlämnas elektroniskt via säker elektronisk kommunikation. De krav på informationssäkerhet rörande hanteringen av underlagen för ansökan inklusive intyg som kan framkomma i det fortsatta lagstiftningsarbetet kommer att bli vägledande för vilken skyddsnivå Skatteverket måste säkerställa. De praktiska aspekterna av ansökan om återbetalning i förhållande till skyddsnivå får därför konsekvenser för om Skatteverket kan hantera elektronisk ansökan om återbetalning.

2.3 Skatte- och avgiftsfrågor för lokala civilanställda (avsnitt 7.2.12)

Ett system föreslås som innebär att en lokal civilanställd, som mottar ersättning för vilka det enligt avtalet med Amerikas förenta stater (DCA-avtalet) inte föreligger någon skyldighet för arbetsgivaren att sköta redovisning och betalning av socialavgifter, själv ska betala socialavgifter i form av egenavgifter.

Den föreslagna hanteringen att de anställda självmant ska registrera sig hos Skatteverket, betala debiterad preliminärskatt samt egenavgifter och själva redovisa inkomsten i deklARATIONEN lägger stort ansvar på de anställda. Den föreslagna lösningen skiljer sig helt från det som gäller för ersättningar som betalas ut till anställda där arbetsgivaren gör skatteavdrag betalar arbetsgivaravgifter och redovisar utbetalad ersättning i arbetsgivardeklARATIONEN. Det föreslagna systemet ökar risken för felaktigheter vad gäller de anställdas beskattning eftersom uppgifterna gällande utbetalad ersättning inte kommer att kunna förtryckas i inkomstdeklARATIONEN.

2.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser (avsnitt 8)

De föreslagna författningsändringarna ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

De föreslagna författningsändringarna kommer kräva vissa åtgärder för implementering såsom utveckling av IT-system, e-tjänster och framtagande av formulär m.m. För att Skatteverket ska hinna utföra nödvändig utveckling i tid behöver verket ha kännedom om förordningsändringarna senast sex månader innan ett kommande ikraftträdande.

Av förslaget framgår att det inte bedöms finnas något behov av särskilda övergångsbestämmelser.

Skatteverket anser att det kan finnas behov av särskilda övergångsbestämmelser. Det gäller särskilt återbetalningsbestämmelsen för ambassader och diplomater m.fl. enligt 14 b § LSKE samt bestämmelserna om direkt skattefrihet vid inköpet enligt t.ex. 10 kap. 93 a § ML. Detta eftersom det är fråga om en utökad återbetalningsrätt för ambassader och diplomater som alltså redan enligt gällande regler har viss återbetalningsrätt. Den direkta skattefriheten är dessutom en helt ny företeelse. För att det inte ska råda någon tveksamhet om vilka förvärv som de föreslagna reglerna gäller anser Skatteverket att det måste regleras i form av övergångsbestämmelser. Sådana övergångsbestämmelser kan förslagsvis vara utformade så att skattefrihet respektive återbetalning endast medges för varor som förvärvas efter att lagen har trätt i kraft.

3 Konsekvenser för Skatteverket

De föreslagna författningsändringarna kommer kräva en delvis ny hantering internt på Skatteverket med behov av information både internt och externt. E-tjänster och blanketter behöver ses över och anpassas. Det kan inte uteslutas att Skatteverket behöver hantera säkerhetsskyddklassificerade uppgifter från de Amerikanska styrkorna och dess anhöriga. Hanteringen av de amerikanska styrkornas post och andra dokument kan också behöva säkerställas vid Skatteverket. Det finns därför en risk att handläggningen vid Skatteverket kan komma att bli resurskrävande.

Kostnader av engångskaraktär beräknas preliminärt uppgå till 3 miljoner kronor avseende IT-utveckling och framtagning av blanketter och information. Den årliga kostnaden beräknas preliminärt uppgå till drygt 1 miljon kronor beräknat utifrån att 1 500 ansökningar kommer in per år. Att återbetalning ska göras inom 30 dagar kan komma att påverka resursbehovet.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av rättsliga experten Bodil Persson. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: rättschefen Michael Eriksson och enhetschefen Pia Gustafsson samt sektionschefen Monica Lerup.

Katrin Westling Palm